

ZARFLAR (BELİRTEÇLER)

Fiillerin, fiilimsilerin, sıfatların ya da kendi türünden olan kelimeleri farklı yönlerden belirten sözcüklere zarf denir.

A) GÖREV ve ANLAM BAKIMINDAN ZARFLAR

- 1)Durum Zarfları (NASIL)
- 2)Zaman Zarfları (NE ZAMAN)
- 3)Yer Yön Zarfları (NEREYE)
- 4)Miktar Zarfları (NE KADAR)
- 5)Soru Zarfları

B) ZARFLARDA PEKİŞTİRME

ZARFLARIN ÖZELLİKLERİ

1)Zarflarda tıpkı sıfatlar gibi tek başlarına kullanıldıklarında isim görevindedirler. Zarf görevini cümlede kullanıldıkları yere göre kazanırlar.

2)bir sözcük fiille bağlantı fiili niteliyorsa zarf ismi niteliyorsa sıfattır diyoruz.

Örn: Arkadaşım İngilizceyi hızlı öğrendi. Hızlı burada fiili durum yönünden belirttiği için zarftır.

Örn: Arkadaşım, hızlı arabaları çok sever. Hızlı burada ismi nitelediği için sıfattır.

1-DURUM ZARFI

Yapılan her bir hareketin yapılış şekli, tarzı, hali, vaziyeti vardır. Durum zarfları, bu hareketlerin yani fiillerin **nasıl** yapıldığını gösteren zarflardır. Örneğin; konusursunuz ama nasıl konuşursunuz?

Hızlı konuşurum.

Yavaş konuşurum.

Akıcı konuşurum.

İçten konuşurum.

Alaycı konuşurum.

Dikkatli konuşurum.

Fiile sorduğumuz ‘Nasıl’ sorusuna cevap verir.

ÖRNEKLER

- Bunları defterinize doğru çiziniz.(nasıl çiziniz.= doğru çiziniz.)
- Bize insanca davranın.(nasıl davranın= insanca davranın)
- Ellerimizi güzelce temizleyelim.(nasıl temizleyelim=güzelce temizleyelim)
- Oraya asla gitmeyeceğim.(nasıl gitmeyeceğim= asla gitmeyeceğim)
- Sana böyle yapmaman gerektiğini defalarca söyledim.(nasıl söyledim= defalarca söyledim)

2-ZAMAN ZARFI

- Yaptığımız eylemlerin, hareketlerin yapılma zamanını gösteren sözcükler **zaman zarfı** olarak adlandırılır.
- Zaman zarfları fiillere ve fiilimsilere sorduğumuz “**ne zaman**” sorusuna karşılık verirler.
 - **ÖRNEKLER**
 - Sabahları üzerimdeki durgunluğu atamıyorum.(ne zaman atamıyorum= sabahları)
 - Bahar geldiğinde her yer yeniden canlanacak.(ne zaman canlanacak=bahar geldiğinde)
 - Bu işi gece yapmak yorucu olur.(ne zaman yapmak= gece yapmak)
 - Yarınlar umut verir.(ne zaman umut verir = cevabı yok. Buradaki yarın sözcüğü isim olarak kullanılmıştır.)
 - Not: zaman bildiren sözcükler her zaman zaman zarfı görevinde kullanılmaz. Sözcüğün kullanıldığı anlama dikkat etmek gerekir.

3-YER YÖN ZARFI

- Fiilleri ve fiilimsileri yer-yön anlamlarıyla belirten, onların yöneldikleri yeri-yönü gösteren kelimelerdir.
- Ek almadan kullanılan yer yön zarfları sınırlı sayıdadır. Bunlar: “İçeri, dışarı, aşağı, yukarı, ileri, geri, öte, beri” en sık kullanılan yer yön zarflarıdır.
- **Bilmemiz gereken en önemli şey bu kelimelerin hiçbir çekim eki almamış halde bulunuyor olmasıdır. Eğer bu çekim eklerinden birini alırsa bunlar zarf değil “isim” olurlar.**
- Fiillere ve fiilimsilere sorulan “**nereye**” sorusuna cevap verirler.
- Cümlede mutlaka fiili veya fiilimsiyi yön bakımından belirtmesi gerekir.

Aswe34

ÖRNEKLER

- İçeri girdi ve elindeki sürahiyi masaya bıraktı.(nereye girdi= içeri , nereye bıraktı = masaya)
- Bir gün yeniden dışarı çıkacağız.(nereye çıkacağız= dışarı)
- Aşağı ineceğim neler getireyim.(nereye ineceğim= aşağı ineceğim)
- Dışarı çıkıp dolaşılacak gibi değil.(ek aldığı için zarf görevinde değildir. İsim görevindedir.)

UYARI: yer yön belirten sözcükler cümlede farklı görevlerde kullanılabilir. Eğer çekim eki alarak kullanılırsa isim, ismi etkileyecek şekilde kullanılırsa sıfat olur.

4-MİKTAR (AZLIK-ÇOKLUK, ÖLÇÜ) ZARFI

*Fiilin, fiilimsinin, sıfatın, adlaşmış sıfatın ya da başka bir zarfın anlamını miktar, ölçü bakımından etkileyen, onların ne kadar olduğunu gösteren zarflardır.

*Bu sözcükler sayı, eşitlik, karşılaştırma, üstünlük, aşırılık, derece gibi anlamlar bulunmaktadır.

*Yukarıda saydığımız sözcüklere sorulan “ne kadar” sorusuna cevap verirler.

*Az, azıcık, çok, daha çok, çokça, kadar, bu kadar, biraz, oldukça, pek, pek çok, en, en çok, fazla, epeyce, denli vb sözcükler en sık kullanılan miktar zarflarıdır.

ÖRNEKLER

- Bebeği çok uyuttu.(ne kadar uyuttu = çok uyuttu.)
- Çok çalışarak mülakatı kazandı.(nasıl kazandı= çok çalışarak)
- Bir saatte epeyce yol almışız.(ne kadar yol almışız = epeyce)
- Buralara daha kar yağmadı.(buradaki daha sözcüğü zaman anlamındadır)
- Senden daha çok şey öğreneceğiz.(ne kadar sey öğreneceğiz= daha çok şey)

UYARI

Bazı miktar belirten sözcükler cümle içinde zaman anlamında kullanılır.

5-SORU ZARFI

- Eylemin nasıllığını, zamanını, sebebini, miktarını soran soru anlamlı sözcükler **soru zarflarıdır**.
- Bir soru cümlesine verilen cevap zarf ise cümledeki soru anlamı soru zarfıyla sağlanmış demektir.
- Alınan cevap zarf olduğu için soru kelimesi de soru zarfıdır diyebiliriz.
- *Nasıl, niçin, neden, niye, ne, ne zaman, ne kadar* vs. sözcükler soru zarflarıdır.
- Bu soru sözcükleri mutlaka fiil ya da fiilimsiye soruluyor olmalıdır.
- Cevabı “çünkü” ile başlayabilen cümlelerde soru anlamı soru zarfı ile sağlanmıştır

ÖRNEKLER

- Buraya kadar nasıl geldin?(koşarak geldim. Koşarak durum zarfı ise nasıl sorusu soru zarfıdır.)
- Açık oturum ne zaman başlayacak?
- Beni ne kadar özledin?
- Niçin hemen uyumuyorsun?(çünkü.....)
- Kimse neden burada olanları anlatmıyor?

PEKİŞTİRME ZARFI

Genellikle pekiştirme sıfatlarıyla ve ikilemelerle yapılır. Pekiőtirmeli isimlerde vardır ve onlar da zarf olarak kullanılır.

- Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.(nasıl çıkacaksın =ağır ağır)
- Suratı somurtmaktan kıpkırmızı duruyordu.(nasıl duruyor= kıpkırmızı)
- Ağaçların dalında bembeyaz çiçekler var.
- Yağmurdan sonra gökyüzü masmavi oldu.

SEDA EREN